

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2013 r., poz. 888), która obowiązuje od 1 stycznia 2014 roku, przy czym art. 46-51 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r., określa prawa i obowiązki:

- wprowadzających opakowania
- wprowadzających produkty w opakowaniach
- eksportujących opakowania
- dokonujących wewnątrzwspólnotowej dostawy opakowań
- eksportujących produkty w opakowaniach
- dokonujących wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach
- prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych
- eksportujących odpady opakowaniowe
- dokonujących wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych
- organizacji odzysku opakowań

Ustawa określa także obowiązki użytkowników środków niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin.

TREŚĆ USTAWY

Opłata produktowa wg przepisów obowiązujących od 2014 roku

I. Kogo dotyczy:

1. Przez **wprowadzających produkty w opakowaniach** zgodnie z art. 8 pkt 23 ww. ustawy rozumie się przedsiębiorców (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 i 675)) wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach, w szczególności:
 - a) **wprowadzających do obrotu produkty w opakowaniach pod własnym oznaczeniem rozumianym, jako znak towarowy lub pod własnym imieniem i nazwiskiem lub nazwą, których wytworzenie zlecił innemu przedsiębiorcy,**
 - b) **pakujących produkty wytworzone przez innego przedsiębiorcę i wprowadzającego je do obrotu,**
 - c) **prowadzących: jednostkę lub jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 500 m², sprzedającego produkty pakowane w tych jednostkach; więcej niż jedną jednostkę handlu detalicznego o łącznej powierzchni handlowej powyżej 5000 m², sprzedającego produkty pakowane w tych jednostkach;**

Wprowadzenie do obrotu - to odpłatne albo nieodpłatne udostępnienie opakowań lub produktów w opakowaniach po raz pierwszy na terytorium kraju w celu używania lub dystrybucji (art. 8 pkt 24 ww. ustawy).

Za wprowadzenie do obrotu uważa się także: import opakowań, import produktów w opakowaniach, wewnątrzwspólnotowe nabycie opakowań, wewnątrzwspólnotowe nabycie produktów w opakowaniach - dokonywane na potrzeby wykonywanej działalności gospodarczej (art. 8 pkt 24 ww. ustawy).

Wprowadzenie do obrotu opakowań lub produktów w opakowaniach następuje w dniu (art. 9 ust. 1 ww. ustawy) ich wydania z magazynu albo przekazania osobie trzeciej (w przypadku opakowań i produktów w opakowaniach wytworzonych na terytorium kraju); ich przywozu na terytorium kraju lub wystawienia faktury potwierdzającej odpowiednio wewnątrzwspólnotowe nabycie opakowań albo wewnątrzwspólnotowe nabycie produktów w opakowaniach.

Jeżeli wprowadzenie do obrotu opakowań lub produktów w opakowaniach nastąpiło w dwóch różnych terminach określonych w ust. 1, za dzień wprowadzenia do obrotu opakowań lub produktów w opakowaniach uważa się dzień, w którym ich wprowadzenie do obrotu nastąpiło wcześniej (art. 9 ust. 2 ww. ustawy).

2. **UWAGA!** Przepisy ww. ustawy stosuje się do **WSZYSTKICH OPAKOWAŃ**¹ niezależnie od zastosowanego do ich wykonania materiału, oraz do powstałych z nich odpadów opakowaniowych (art. 5 ww. ustawy).

Od 01.01.2014 roku obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2013 roku [w sprawie przykładowego wykazu wyrobów, które uznaje się albo nie uznaje za opakowanie](#) (Dz. U. z 2013 r. poz. 1274).

II. Zwolnienia

1. Przepisów ww. ustawy (z wyłączeniem przepisów art. 14 i art. 45) **nie stosuje się do przedsiębiorców w zakresie opakowań, którzy w danym roku kalendarzowym wprowadzili do obrotu w drodze importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia produkty w opakowaniach, a następnie w tym samym roku kalendarzowym dokonali eksportu lub wewnątrzwspólnotowej dostawy tych opakowań lub wraz z produktami.** Eksport lub wewnątrzwspólnotowa dostawa może być również dokonywana przez przedsiębiorcę innego niż wprowadzający te opakowania lub produkty w opakowaniach na podstawie dokumentów potwierdzających ten eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę opakowań bez produktów lub wraz z produktami (art. 6 ust. 1 i 2 ww. ustawy).
2. Przepisów ww. ustawy, zastrzeżeniem art. 7 ust. 1, nie stosuje się do przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach, **którzy w danym roku kalendarzowym wprowadzili do obrotu produkty w opakowaniach o łącznej masie opakowań nieprzekraczającej 1 Mg**, z, w zakresie:

¹ Definicja pojęcia „opakowania” oraz rodzaje opakowań – art. 3 i 4 ww. ustawy

- uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, w tym dotyczących opłaty produktowej,
- dokumentów potwierdzających: recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, eksport odpadów opakowaniowych i wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych.

Ww. przedsiębiorcy nie są zwolnieni z: obowiązku prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych i sporządzania i przedkładania marszałkowi województwa rocznego sprawozdania, w tym sprawozdania o wysokości środków przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne, stosowania opakowań spełniających wymagania, o których mowa w art. 11 ww. ustawy.

Powyższe zwolnienie (tj. art. 6 ust. 3 ustawy) ma zastosowanie, jeżeli:

1) przedsiębiorca złoży marszałkowi województwa **w terminie do dnia 15 marca każdego roku:**

- a) zaświadczenia lub oświadczenie o pomocy de minimis w zakresie, o którym mowa w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.),
- b) informacje, których zakres został określony w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2a ustawy, o której mowa w pkt 1;

2) spełnione są dla przedsiębiorcy warunki dopuszczalności pomocy de minimis określone w obowiązujących przepisach prawa Unii Europejskiej w zakresie pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie.

Wartość pomocy de minimis odpowiada wartości zwolnienia z opłaty produktowej, obliczanej z zastosowaniem maksymalnej stawki opłaty produktowej dla opakowań, o której mowa w art. 35 ust. 1 (tj. 4,50 zł za 1 kg).

Formularze informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis można znaleźć na stronie:

http://www.uokik.gov.pl/wzory_formularzy_pomocy_de_minimis.php lub www.malopolskie.pl/produktowa

III. Obowiązki przedsiębiorców

1. Przedsiębiorcy wprowadzający produkty w opakowaniach są zobowiązani zapewnić odzysk w tym recykling odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań, w których

wprowadził produkty w opakowaniach. Powyższy obowiązek przedsiębiorca realizuje samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań, której zlecił jego wykonanie.

Z tym, że przedsiębiorcy wprowadzający **środki niebezpieczne² w opakowaniach oraz wprowadzających produkty w opakowaniach wielomateriałowych³ mają obowiązek:**

- obowiązek **zorganizowania systemu zbierania** (art. 18 ww. ustawy), oraz
- obowiązek **zapewnienia odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych** po środkach niebezpiecznych, po produktach w opakowaniach wielomateriałowych (z tym że wprowadzający środki niebezpieczne będące środkami ochrony roślin jest obowiązany zorganizować system zbierania oraz zapewniać odzysk, w tym recykling, odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin).

Sposób wykonywania ww. obowiązków: **samodzielnie albo przez przystąpienie do porozumienia zawartego z marszałkiem województwa** (o którym mowa w art. 25 ww. ustawy). Organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące grupę przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach wielomateriałowych albo środki niebezpieczne w opakowaniach w tym środki ochrony roślin mogą zawierać porozumienia z marszałkiem województwa w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych. Przedsiębiorcy mogą na równych zasadach przystępować do już zawartych porozumień (art. 25 ust. 2 ww. ustawy).

UWAGA! Od 01.01.2014 roku poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w danym roku kalendarzowym stanowi wyrażona w procentach wartość ilorazu masy odpadów opakowaniowych poddanych odpowiednio odzyskowi lub recyklingowi w tym roku oraz masy wprowadzonych do obrotu opakowań w poprzednim roku kalendarzowym. **Wprowadzający produkty w opakowaniach, który rozpoczyna działalność gospodarczą w danym roku kalendarzowym**, oblicza poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych za ten rok w stosunku do masy wprowadzonych przez siebie do obrotu opakowań w tym roku (art. 20 ust. 2 i 3 ww. ustawy).

² Definicja pojęcia „środków niebezpiecznych” - art. 8 pkt 14 ww. ustawy

³ Opakowanie wielomateriałowe - wykonane jest co najmniej z dwóch różnych materiałów, których nie można rozdzielić ręcznie lub za pomocą prostych metod mechanicznych (art. 8 pkt 10 ww. ustawy)

2. **Opłata produktowa** - Wprowadzający produkty w opakowaniach oraz organizacje odzysku opakowań, którzy nie wykonali obowiązku odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych są zobowiązani - **do 15 marca roku następującego po roku kalendarzowym którego dane dotyczą - naliczyć i wnieść opłatę produktową** obliczoną oddzielnie w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu: recyklingu, w tym recyklingu dla wszystkich opakowań razem oraz odzysku (zgodnie z art. 34 ww. ustawy). **Obowiązek uiszczenia opłaty produktowej przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin wniesienia opłaty.**

W przypadku gdy wprowadzający produkty w opakowaniach oraz organizacja odzysku opakowań, pomimo ciążącego obowiązku, **nie wnieśli opłaty produktowej albo wnieśli opłatę niższą od należnej, marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, wysokość zaległości z tytułu, opłaty produktowej.** W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa powyżej, marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, dodatkową opłatę produktową w wysokości odpowiadającej 50% kwoty niewniesionej opłaty produktowej (art. 37 ww. ustawy).

3. **Sprawozdawczość w zakresie opłaty produktowej** - wprowadzający produkty w opakowaniach - jest obowiązany sporządzić i złożyć marszałkowi województwa ROCZNE SPRAWOZDANIE, na zasadach określonych w dziale V rozdziale 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - **w terminie do dnia 15 marca** za poprzedni rok kalendarzowy. Ww. przedsiębiorca może zlecić sporządzenie rocznego sprawozdania organizacji odzysku opakowań. Organizacja odzysku opakowań sporządza i składa marszałkowi województwa roczne sprawozdanie wraz z wykazem przedsiębiorców, którzy zlecieli jej sporządzenie sprawozdania. **Z tym, że przedsiębiorcy SPORZĄDZAJĄ I SKŁADAJĄ SPRAWOZDANIA ZA LATA 2012–2014, STOSUJĄC PRZEPISY DOTYCHCZASOWE,** tj. na podstawie art. 4 ust. 5, art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej **(tj. sprawozdanie OŚ-OP1 o wysokości należnej opłaty produktowej).**

W związku z przesunięciem terminu rozpoczęcia funkcjonowania BDO na styczeń 2018 r. utrzymano przepisy prawne dotyczące sprawozdawczości i zostanie określony wzór sprawozdania za 2015 i 2016 rok składanego w terminie do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy (art. 237b ustawy o odpadach).

4. Wprowadzający produkty w opakowaniach jest obowiązany **prowadzić publiczne kampanie edukacyjne**⁴. Obowiązek może być realizowany:

- samodzielnie lub

⁴ **Publiczne kampanie edukacyjne** - każde działanie mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa, obejmujące informowanie o prawidłowym postępowaniu z odpadami opakowaniowymi, możliwym wpływie odpadów opakowaniowych na środowisko i zdrowie ludzi, dostępnych systemach zwrotu, zbierania i odzysku, w tym recyklingu, odpadów opakowaniowych, w tym kampanie w środkach masowego przekazu, ulotki i broszury informacyjne, plakaty, konkursy, konferencje oraz imprezy o charakterze informacyjno-edukacyjnym (zgodnie z art. 8 pkt 13 ww. ustawy).

- za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań

Wprowadzający produkty w opakowaniach **samodzielnie wykonujący** powyższy obowiązek przeznacza na publiczne kampanie edukacyjne lub przekazuje na [rachunek NFOŚiGW](#) – **łącznie co najmniej 2% wartości netto opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym** (art. 19 ww. ustawy). **Rozliczenie wykonania powyższego obowiązku następuje na koniec roku kalendarzowego** (art. 19 ust. 5 ww. ustawy).

Wprowadzający produkty w opakowaniach składa sprawozdanie o wysokości środków przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne w ramach rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

5. Przedsiębiorca, który rozpoczyna działalność polegającą na wytwarzaniu, imporcie lub wewnątrzwspólnotowym nabyciu produktów w opakowaniach lub produktów, odzysku lub recyklingu odpadów opakowaniowych lub odpadów powstałych z produktów, działalność w zakresie eksportu lub wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych lub powstałych z produktów w celu poddania ich odzyskowi lub recyklingowi, a także organizacja odzysku lub organizacja odzysku opakowań, **składa zawiadomienie o tym fakcie do marszałka województwa w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności** (art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi). **Jeżeli dane, zawarte w zawiadomieniu ulegną zmianie, przedsiębiorca jest obowiązany zgłosić ten fakt marszałkowi województwa nie później niż do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana.**
6. Wprowadzający produkty w opakowaniach jest obowiązany **prowadzić ewidencję obejmującą informację o masie opakowań**, w których wprowadził do obrotu produkty w danym roku kalendarzowym (art. 22 ww. ustawy).
7. **Dokumenty potwierdzające wykonanie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych:**
 - Dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku (DPO);
 - Dokument potwierdzający recykling (DPR);
 - Dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi (EDPR);

- Dokument potwierdzający eksport lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku (EDPO).

wystawiane są na wniosek w trzech egzemplarzach za zasadach określonych w art. 23 i 24 ww. ustawy.

- **UWAGA!** Przy obliczaniu osiągniętych poziomów: **odzysku odpadów opakowaniowych - do odzysku zalicza się procesy odzysku R1-R9**, natomiast recyklingu odpadów opakowaniowych - **do recyklingu zalicza się procesy odzysku R2-R9**, wymienione w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Z tym, że do osiągniętego poziomu recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzywa sztucznego zalicza się wyłącznie recykling, w wyniku którego otrzymuje się produkt wykonany z tworzywa sztucznego (art. 21 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi).

8. „NADWYŻKA” w sprawozdaniu OŚ-OP1 o wysokości należnej opłaty produktowej

Sprawozdanie za rok		
2013 i lata wcześniejsze	2014	2015 i lata następne
Możliwość rozliczenia nadwyżki powstałej w roku poprzednim ponad wymagany poziom odzysku lub recyklingu odpadów opakowaniowych	Możliwość rozliczenia powstałej nadwyżki w 2013 roku przekraczającej wymagany poziom odzysku lub recyklingu w wysokości nie większej niż 10% wymaganego poziomu w 2013 r. (art. 80 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi)	Nie ma możliwości rozliczenia powstałej w roku poprzednim nadwyżki ponad wymagany poziom odzysku lub recyklingu odpadów opakowaniowych (np. brak możliwości uwzględnienia nadwyżki powstałej w 2014 roku w sprawozdaniu za 2015 rok)

9. Zmiany przepisów dot. współpracy przedsiębiorcy z organizacją odzysku opakowań:

- **W przypadku otwarcia likwidacji albo ogłoszenia upadłości organizacji odzysku opakowań**, przejęty przez nią obowiązek ponownie staje się, z dniem otwarcia likwidacji albo ogłoszenia upadłości, obowiązkiem wprowadzającego produkty w opakowaniach, od którego został on przejęty, w odniesieniu do masy opakowań wprowadzonych przez niego do obrotu od dnia 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym nastąpiło otwarcie likwidacji lub ogłoszenie upadłości organizacji odzysku opakowań (art. 33 ww. ustawy).
- Przedsiębiorca zlecający sporządzenie rocznego sprawozdania jest obowiązany przekazać organizacji odzysku, opakowań wszelkie dane niezbędne do prawidłowego

sporządzenia rocznego sprawozdania. **Wprowadzający produkty w opakowaniach, wykonujący obowiązek zapewnienia odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań, który nie przekazał organizacji odzysku opakowań informacji o wszystkich wprowadzonych przez siebie w danym roku kalendarzowym do obrotu produktach w opakowaniach, jest obowiązany sporządzić i złożyć marszałkowi województwa roczne sprawozdanie w zakresie tych produktów w opakowaniach, o których nie przekazał informacji organizacji odzysku opakowań (art. 17 ust. 4, 5, 6).**

10. **Organizacja odzysku opakowań** jest obowiązana uwzględnić do dnia 31 grudnia 2020 r. oraz w latach następnych w osiągniętym poziomie łącznego odzysku i recyklingu docelowo **co najmniej 50% odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstw domowych.**

IV. Dodatkowe informacje

1. Zgodnie z art. 234 ust. 1 oraz art. 238 ust. 1 i 2 ustawy o odpadach, **rejestr podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących opakowaniami oraz bazę danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce opakowaniami (BDO)** tworzy się najpóźniej do dnia **24 stycznia 2018 roku**. Minister Środowiska ogłosi w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym "Monitor Polski" informację o dacie utworzenia BDO, w tym rejestrze. Podmioty objęte obowiązkiem złożenia wniosku o wpis do rejestru, są obowiązane do złożenia tego wniosku w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru (art. 234 ust. 2).
2. **Administracyjne kary pieniężne i przepisy karne** - art. 56 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Ponadto zgodnie z art. 200 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013r., poz. 21), wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada kary pieniężne w wysokości 500 zł na podmioty, które nie wywiązują się z obowiązku przekazywania sprawozdania albo w myśl art. 237 ww. ustawy wykonują ten obowiązek nieterminowo lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym.
Z dniem 01.01.2016 r. zgodnie z art. 180a ustawy o odpadach, kto wbrew obowiązkowi nie składa sprawozdań podlega karze grzywny.
3. **Interpretacje Ministerstwa Środowiska** dotyczące stosowania przepisów ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi:
http://www.mos.gov.pl/kategoria/5477_gospodarka_opakowaniami_i_odpadami_opakowaniowymi/